

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 14.11.2006
COM(2006) 693 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**για τη μείωση του φόρτου απάντησης, την απλούστευση της διαδικασίας και τον
καθορισμό προτεραιοτήτων στον τομέα των κοινοτικών στατιστικών**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**για τη μείωση του φόρτου απάντησης, την απλούστευση της διαδικασίας και τον
καθορισμό προτεραιοτήτων στον τομέα των κοινοτικών στατιστικών**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανακοίνωση του 2005 για τη «Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2005) 97) καθόρισε την απλούστευση ως προτεραιότητα για την ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό η Επιτροπή ανταποκρίνεται στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και βελτίωση της ποιότητάς της. Η ενέργεια αυτή εντάσσεται πλήρως στην επανεστίαση της στρατηγικής της Λισαβόνας στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η πολιτική της ΕΕ για τη βελτίωση της νομοθεσίας έχει σκοπό τον καλύτερο σχεδιασμό των κανόνων, έτσι ώστε να αυξηθούν τα οφέλη για τους πολίτες, να ελαχιστοποιηθεί το κόστος σύμφωνα με τις αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις μικρομεσαίες (ΜΜΕ).

Επίσης, στον τομέα παραγωγής εθνικών και κοινοτικών επίσημων στατιστικών, οι πολιτικοί φορείς σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό) ζητούν από καιρό την απλούστευση των απαιτήσεων. Οι επιχειρηματικές ενώσεις έχουν επίσης τονίσει επανειλημμένα ότι θα ήθελαν να μειωθεί ο στατιστικός φόρτος.

Η Επιτροπή (Eurostat) γνωρίζει καλά τη συζήτηση αυτή και αναζητά τον καλύτερο τρόπο για να βοηθήσει στην επίλυση του προβλήματος από την άποψη του κόστους και του φόρτου που προκαλούν οι κοινοτικές στατιστικές. Στις 25 Μαΐου 2005 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την ανεξαρτησία, την ακεραιότητα και την υπευθυνότητα των εθνικών και κοινοτικών στατιστικών αρχών¹, η οποία έγινε ευνοϊκά δεκτή από το Συμβούλιο ECOFIN στις 7 Ιουνίου 2005. Περιελάμβανε σύσταση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν την τήρηση των 15 αρχών του κώδικα ορθής πρακτικής του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος που εγκρίθηκε ομόφωνα από την επιτροπή στατιστικού προγράμματος στις 24 Φεβρουαρίου 2005. Το θέμα του φόρτου απάντησης αντιμετωπίζεται σε διάφορες αρχές του κώδικα.

Επιπλέον, η Επιτροπή αναφέρθηκε και πάλι στην ανάγκη απλούστευσης στο στατιστικό τομέα στην ανακοίνωσή της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την «Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισαβόνας: Στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος» στις 25 Οκτωβρίου 2005². Πιο συγκεκριμένα, οι στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων και οι στατιστικές Intrastat συμπεριλήφθηκαν σαφώς στο κυλιόμενο πρόγραμμα απλούστευσης το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση και καλύπτει τα έτη 2005-2008.

¹ COM(2005) 217.

² COM(2005) 535.

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2005 αναγνώρισαν επίσης ότι πρέπει να δοθεί προσοχή στη μείωση της συλλογής στατιστικών και στοιχείων, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις ειδικές ανάγκες και τους περιορισμένους πόρους των ΜΜΕ.

Σε κοινοτικό επίπεδο, επιδιώκεται η μείωση του φόρτου απάντησης και η απλούστευση, προκειμένου να εξακολουθήσουν να παράγονται στατιστικές υψηλής ποιότητας. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας, δίνεται προσοχή στην ανάγκη ύπαρξης πληροφοριών που να προσδιορίζουν ποσοτικά τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο των μέτρων πολιτικής. Οι ενέργειες επικεντρώνονται σε τέσσερις τομείς: αναλυτική εξέταση της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα της στατιστικής, είτε δημοσιευμένης είτε σε προπαρασκευαστικό στάδιο, χωριστά για την κάθε περίπτωση· αξιοποίηση των τάσεων της τεχνολογίας ηλεκτρονικών υπολογιστών· εκμετάλλευση των ευκαιριών που προσφέρει η αυξανόμενη σημασία των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών στοιχείων σε αντίθεση με τους εθνικούς δείκτες· και αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι διοικητικές πηγές για την αντικατάσταση των στατιστικών ερευνών. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω. Επομένως, η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει τη στρατηγική προσέγγιση για να εξακολουθήσει να μειώνεται ο στατιστικός φόρτος των επιχειρήσεων. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε δύο κύριους άξονες δράσης: **απλούστευση** και **καθορισμός προτεραιοτήτων**. Αμφότεροι θα ενισχυθούν από την **καλύτερη διαδικασία προγραμματισμού** που περιλαμβάνει τη στενότερη συνεργασία με τα κράτη μέλη.

Η παρούσα ανακοίνωση δημοσιεύεται ταυτόχρονα με τη γενική ανακοίνωση «Στρατηγική αναθεώρηση της βελτίωσης της νομοθεσίας στην ΕΕ» ως συγκεκριμένο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η Επιτροπή σκοπεύει να υλοποιήσει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει.

2. ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ

Ο φόρτος απάντησης για τις επιχειρήσεις μπορεί να μειωθεί με το συνδυασμό δύο στοιχείων: πρώτον, απλούστευση των απαιτήσεων για στατιστικές σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας και, δεύτερον, προώθηση στατιστικών εργαλείων και μεθόδων που θα διευκολύνουν την εκπλήρωση των στατιστικών υποχρεώσεων.

2.1. Τομείς προτεραιότητας για την απλούστευση

Διεξάγονται ενέργειες σε αρκετούς τομείς που έχουν ήδη προταθεί για απλούστευση και σύντομα θα εξελιχθούν περαιτέρω.

2.1.1. *Intrastat*

Από την ίδρυσή του το 1993 έως σήμερα καταβάλλονται μεγάλες προσπάθειες για να μειωθεί ο φόρτος για τις επιχειρήσεις από το σύστημα συλλογής στοιχείων για τις κοινοτικές στατιστικές που αφορούν τις ανταλλαγές αγαθών μεταξύ των κρατών μελών (*Intrastat*). Ορίστηκαν κατώτατα όρια προκειμένου να εξαιρεθεί μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων, μειώθηκε ο αριθμός των θέσεων ονοματολογίας, ορισμένα στοιχεία έγιναν προαιρετικά και εφαρμόστηκε απλουστευμένος τρόπος υποβολής για τα σύνθετα προϊόντα.

Η απλούστευση θα συνεχιστεί με παρόμοιο τρόπο και θα οδηγήσει βραχυπρόθεσμα σε περαιτέρω μείωση του φόρτου που επιφέρει το *Intrastat*. Ωστόσο, μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα, αυτό δεν αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω σημαντική μείωση του

φόρτου απάντησης. Επομένως, η Επιτροπή μεσοπρόθεσμα θα προτείνει τη μετάβαση σε σύστημα μονής ροής για την υποβολή στοιχείων. Το σύστημα που χρησιμοποιείται επί του παρόντος για την παραγωγή στατιστικών που αφορούν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ απαιτεί από κάθε χώρα να αναφέρει τη ροή τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών της. Επομένως, κάθε ροή αναφέρεται δύο φορές. Με το σύστημα μονής ροής κατά την υποβολή στοιχείων, οι στατιστικές για τη συγκεκριμένη ροή θα συλλέγονται σε μία μόνο χώρα.

Αν και με τον τρόπο αυτό οι δηλώσεις Intrastat θα μπορούσαν να μειωθούν κατά περισσότερο από το 50% (στην περίπτωση υποβολής στοιχείων από την πλευρά της αποστολής), η εισαγωγή ενός συστήματος μονής ροής δεν είναι καθόλου απλή υπόθεση, καθώς εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στα κράτη μέλη όσον αφορά την αντιστοιχία των εμπορικών ροών, λόγω διαφορών στον τρόπο συλλογής και επεξεργασίας των στοιχείων. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό το σύστημα μονής ροής να εφαρμοστεί σταδιακά επί ορισμένο χρονικό διάστημα και να συνοδεύεται από τα αναγκαία μέτρα που θα εξασφαλίζουν την ποιότητα των στοιχείων. Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή θα προβεί σε εκτενή ανάλυση του αντικτύπου της εφαρμογής του συστήματος μονής ροής. Θα εξεταστούν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να διατηρηθεί η ποιότητα των στοιχείων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα ενθαρρυνθούν να πραγματοποιήσουν παρόμοιες μελέτες σε εθνικό επίπεδο. Αυτά τα δύο είδη μελετών θα οδηγήσουν σε σαφείς συστάσεις σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής του συστήματος μονής ροής, σε στενή συνεργασία της Eurostat με τα κράτη μέλη.

Πριν από την υιοθέτηση του συστήματος μονής ροής πρέπει να ρυθμιστούν ορισμένα ζητήματα. Αυτά περιλαμβάνουν τον καθορισμό ενός συνόλου βασικών στοιχείων, την εναρμόνιση των συστημάτων συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων και την ανταλλαγή στοιχείων ανάμεσα στα κράτη μέλη. Άλλα σημεία που θα πρέπει επίσης να εξεταστούν είναι πώς να γίνει καλύτερη χρήση των διοικητικών στοιχείων, πώς να μειωθούν οι λανθασμένες ταξινομήσεις και πώς να αντιμετωπιστεί το θέμα της εμπιστευτικότητας.

Για την αντιμετώπιση αυτών και άλλων θεμάτων θα ετοιμαστεί λεπτομερές σχέδιο δράσης, το οποίο και θα συζητηθεί με τα κράτη μέλη.

- **Η Επιτροπή θα προτείνει μια διττή προσέγγιση, κατά την οποία θα συνεχιστεί η απλούστευση με τον παραδοσιακό τρόπο και, βραχυπρόθεσμα, θα συνοδευτεί και από σύστημα μονής ροής για το Intrastat που θα αρχίσει να ισχύει το 2010.**

2.1.2. Στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων

Το Φεβρουάριο του 2006 η Επιτροπή πρότεινε την αναδιατύπωση του κανονισμού για τις στατιστικές διάρθρωσης των επιχειρήσεων (ΣΔΕ)³. Η πρόταση αυτή είχε σκοπό να εκσυγχρονίσει αυτές τις σημαντικές στατιστικές ώστε να συμβαδίζουν με τις νέες ανάγκες πολιτικής, βελτιώνοντας τις μεταβλητές παραγωγικότητας και καλύπτοντας εξίσου τον τομέα των υπηρεσιών και τον κατασκευαστικό τομέα. Όλα αυτά τα θέματα βρίσκονται στον πυρήνα της στρατηγικής της Λισαβόνας και της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς. Παράλληλα, η αναδιατύπωση του ΣΔΕ αποσκοπεί στην μέγιστη δυνατή ελάφρυνση του φόρτου των επιχειρήσεων, καταργώντας αρκετές υποχρεωτικές μεταβλητές, μεταφέροντας άλλες μεταβλητές από την ετήσια στην πολυετή συλλογή και διαγράφοντας τις προαιρετικές μεταβλητές. Η χρήση στοιχείων του μητρώου συνιστάται για ορισμένους νέους τομείς.

³ COM/2006/66/τελικό

Η αναδιατύπωση του ΣΔΕ αποτελεί παράδειγμα είδους μέσων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη της απλούστευσης:

- Η αναδιατύπωση του ΣΔΕ παρέχει τη δυνατότητα στις χώρες να **συμβάλλουν απλώς στα συνολικά ευρωπαϊκά ποσά**, χωρίς να υποχρεώνονται να παρέχουν τα αριθμητικά στοιχεία και όλες τις λεπτομέρειες. Δεν πρόκειται για πλήρως ευρωπαϊκή προσέγγιση, αλλά αποτελεί ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση και θα μειώσει σημαντικά το φόρτο.
- **Η χρήση διοικητικών στοιχείων** θα μειώσει επίσης το φόρτο για τις επιχειρήσεις. Η αναδιατύπωση του ΣΔΕ θα το επιδιώξει σε νέους τομείς. Η συλλογή στοιχείων για τη δημογραφία των επιχειρήσεων (ένας νέος τομέας στην αναδιατυπωμένη έκδοση) θα βασίζεται αποκλειστικά στα μητρώα και, επομένως, δεν θα επιβαρύνει καθόλου τις επιχειρήσεις.

2.1.3. Στατιστικές για την παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων (Prodcom)

Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για να ελαχιστοποιηθεί ο φόρτος που συνεπάγεται για τη βιομηχανία ο κανονισμός περί κοινοτικής έρευνας για τη βιομηχανική παραγωγή⁴:

- Το 2005 ο κατάλογος των προϊόντων (κατάλογος Prodcom) απλουστεύθηκε με την αφαίρεση των θέσεων για τις οποίες η υποβολή στοιχείων ήταν ανεπαρκής και δυσχερής για τις επιχειρήσεις. Καταργήθηκε η υποχρέωση υποβολής στοιχείων για την παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων ανά τρίμηνο.
- Το 2006 καταργήθηκε η υποχρέωση μηνιαίας υποβολής στοιχείων για την παραγωγή χάλυβα.
- Επί του παρόντος πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη για την κατάργηση των βιομηχανικών υπηρεσιών και των ενδιάμεσων προϊόντων από τον κατάλογο του 2007.

Η πιθανή μείωση του φόρτου ως αποτέλεσμα των μέτρων που ελήφθησαν είναι σημαντική: π.χ., η απλούστευση του 2005 μείωσε τον αριθμό των θέσεων στον κατάλογο Prodcom από 5800 σε 4500, ενώ η απαίτηση για την υποβολή στοιχείων ανά τρίμηνο για την παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων επέβαλε δυσανάλογο φόρτο στους ερωτηθέντες.

2.1.4. Αναδιάρθρωση των στατιστικών επιχειρήσεων

Οι διάφοροι τομείς στατιστικών των επιχειρήσεων δεν πρέπει να εξετάζονται μεμονωμένα. Χρειάζονται στατιστικές σε πολλούς άλλους τομείς για να αποκτήσουμε συνολική εικόνα της οικονομίας, με βάση τις έρευνες στις επιχειρήσεις. Επιπλέον, οι διάφοροι τομείς στατιστικών αλληλοσυνδέονται. Οι ΣΔΕ π.χ. είναι μια από τις σημαντικότερες πηγές για τους εθνικούς λογαριασμούς. Συνεπώς, ακόμα και η κατάργηση ορισμένων απαιτήσεων από τις ΣΔΕ δεν θα είχε αποτέλεσμα, επειδή οι χώρες πρέπει ούτως ή άλλως να συλλέξουν τα στοιχεία αυτά για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των εθνικών λογαριασμών τους.

Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι πρέπει να γίνουν ακόμα περισσότερα και για το λόγο αυτό αναπτύσσει πρόγραμμα για την αναδιάρθρωση των στατιστικών επιχειρήσεων. Η αναδιάρθρωση αυτή θα περιλαμβάνει ορισμένα μέτρα υποστήριξης των κρατών μελών στην προσπάθεια ανάπτυξης μεθόδων που αναμένεται να μειώσουν σημαντικά το φόρτο για τις

⁴ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3924/91 του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1991.

επιχειρήσεις, όπως η πιο εντατική χρήση διοικητικών στοιχείων για στατιστικούς σκοπούς, η αυτόματη ηλεκτρονική διαβίβαση στατιστικών πληροφοριών απευθείας από τους λογαριασμούς των επιχειρήσεων, η ανάπτυξη και εναρμόνιση τεχνικών εκτίμησης και η καλύτερη ενσωμάτωση των συνόλων μικροδοσμένων που θα επέτρεπε στα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν πιο αποτελεσματικά τις διαθέσιμες πληροφορίες και, επομένως, να μειώσουν το φόρτο για τις επιχειρήσεις. Προς το τέλος του φθινοπώρου η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για τον εκσυγχρονισμό των στατιστικών επιχειρήσεων και εμπορίου, η οποία θα περιλαμβάνει μέτρα για μεθόδους μείωσης του φόρτου. Η εν λόγω πρόταση θα λάβει τη μορφή πολυετούς προγράμματος για την περίοδο 2008-2013 και θα εφαρμοστεί με στενή συνεργασία της Eurostat και των κρατών μελών.

- **Η Επιτροπή αναπτύσσει πρόγραμμα για την αναδιάρθρωση των στατιστικών των επιχειρήσεων, το οποίο θα επικεντρώνεται στη μείωση του φόρτου για τις επιχειρήσεις χάρη σε έναν πιο έξυπνο τρόπο συλλογής στοιχείων.**

2.1.5. Γεωργικές στατιστικές

Στις 24 Φεβρουαρίου 2005 η επιτροπή στατιστικού προγράμματος ενέκρινε τις προτάσεις της Eurostat για το μέλλον των ευρωπαϊκών γεωργικών στατιστικών, με στόχο την ουσιαστική απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό τους. Οι παρακάτω προτάσεις εφαρμόζονται ήδη:

- Αρκετοί ισολογισμοί καταργήθηκαν και αρκετοί άλλοι εθνικοί ισολογισμοί κατέστησαν προαιρετικοί.
- Η συλλογή των μηνιαίων απόλυτων τιμών καταργήθηκε. Για τις ετήσιες απόλυτες τιμές ο κατάλογος των προϊόντων μειώθηκε κατά το ήμισυ. Από το 2006 οι δείκτες τιμών μεταβλήθηκαν από μηνιαίους σε τριμηνιαίους.
- Μόνο δύο ενδιάμεσες έρευνες για τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων προτείνονται για την επόμενη δεκαετία, αντί για τρεις.
- Η νομοθεσία για τις έρευνες ζωικού κεφαλαίου και ζωικής παραγωγής θα επανεξεταστεί.
- Η νομοθεσία που αφορά τις στατιστικές για τα δημητριακά και άλλες καλλιέργειες θα επανεξεταστεί.
- Η ενοποίηση των οικονομικών λογαριασμών δασοκομίας με τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς ολοκληρώθηκε.
- Το πρόγραμμα ερευνών για τους οπωρώνες και τους αμπελώνες θα επανεξεταστεί στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης αυτών των δύο κοινών οργανώσεων αγοράς.
- Πριν από το τέλος του 2007 θα εφαρμοστεί νέο κοινό σύστημα για τη συλλογή και την επικύρωση των γεωργικών στατιστικών. Αυτό θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα των στοιχείων και θα επιτρέψει τη μείωση του κόστους και του φόρτου απάντησης.

Αυτές οι σημαντικές προσπάθειες που πραγματοποιούνται τώρα για την απλούστευση και τη μείωση του φόρτου του συστήματος γεωργικών στατιστικών αναμένεται να συνεισφέρουν στην κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν από την ενσωμάτωση νέων θεμάτων ενδιαφέροντος των πολιτικών στην κοινή γεωργική πολιτική (αγροτική ανάπτυξη, περιβάλλον και ασφάλεια των τροφίμων).

- **Η Επιτροπή θα επιδιώξει ενεργητικά την απλούστευση του ευρωπαϊκού συστήματος γεωργικών στατιστικών και τη βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών.**

2.2. Μέσα απλούστευσης

2.2.1. Ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία

Η αυξανόμενη σημασία των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών στοιχείων για τη χάραξη πολιτικής, σε αντίθεση με τους εθνικούς δείκτες, προσφέρει επίσης δυνατότητες απλούστευσης. Όσον αφορά τις βραχυπρόθεσμες στατιστικές – που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη νομισματική πολιτική – στάθηκε δυνατόν να μειωθούν οι υποχρεώσεις (λεπτομέρεια, επικαιρότητα, συχνότητα) των κρατών μελών των οποίων το μερίδιο στο σχετικό ευρωπαϊκό μέγεθος ήταν μικρότερο από 1%, τουλάχιστον στις περισσότερες περιπτώσεις. Επιπλέον, η Eurostat πρότεινε την εισαγωγή ενός ευρωπαϊκού σχεδίου δειγματοληψίας, το οποίο θα επιφέρει σημαντική (έως 80%) μείωση των συνολικών μεγεθών των δειγμάτων και, επομένως, και του συνολικού φόρτου απάντησης. Επίσης, η αναδιατύπωση του ΣΔΕ θα παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να συνεισφέρουν μόνο στο ευρωπαϊκό σύνολο με το πιο λεπτομερές επίπεδο κατανομής ανά δραστηριότητα. Η Eurostat προωθεί επίσης την ιδέα της διεξαγωγής συνεχών ερευνών. Η τεχνική αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση των μεγεθών των δειγμάτων για την κατάρτιση των ευρωπαϊκών συγκεντρωτικών στοιχείων και, παράλληλα, στη δυνατότητα παραγωγής εθνικών δεικτών με χαμηλότερη συχνότητα. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να προσδιορίζει τομείς όπου η εστίαση μεταφέρεται από τα εθνικά στοιχεία προς τα ευρωπαϊκά συγκεντρωτικά στοιχεία, να αναπτύσσει εργαλεία και μεθόδους συντονισμού των δειγμάτων και να αναπτύσσει ειδικές ευρωπαϊκές έρευνες, όταν αυτό ενδείκνυται.

- **Η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό στατιστικό πρόγραμμα της περιόδου 2008-2012 θα προωθήσει τη χρήση ευρωπαϊκών δειγμάτων σε ειδικές περιπτώσεις.**

2.2.2. Χρήση διοικητικών στοιχείων

Ο φόρτος των ΕΣΥ και των ερωτηθέντων προφανώς θα μειωθεί, εάν οι σχετικές πληροφορίες δεν χρειάζεται πλέον να ληφθούν με ειδική στατιστική έρευνα, αλλά μπορούν να ληφθούν από διοικητικά στοιχεία που έχουν καταγραφεί για άλλους σκοπούς. Η Eurostat γνωρίζει ότι, για πολλούς λόγους, είναι πιο δύσκολο να εναρμονιστούν τα διοικητικά στοιχεία προκειμένου να εξασφαλιστεί η συγκρισιμότητα των στατιστικών που λαμβάνονται από αυτά. Όταν χρησιμοποιούνται τα διοικητικά μητρώα γίνεται απλώς συμβιβασμός ανάμεσα στη συγκρισιμότητα, αφενός, και το κόστος για τις ΕΣΥ και το φόρτο για τους ερωτηθέντες, αφετέρου. Τα κράτη μέλη είχαν πάντα την ευχέρεια να χρησιμοποιούν έρευνες ή διοικητικά στοιχεία ή συνδυασμό τους. Επιπλέον, η ίδια η Eurostat χρησιμοποιεί διοικητικά στοιχεία (υψηλής συχνότητας) για να παρεκτείνει τα αποτελέσματα ερευνών (χαμηλής συχνότητας). Ο συνδυασμός διοικητικών στοιχείων για παρέκταση που θα υποστηρίζεται από τακτικές συγκριτικές έρευνες ή έρευνες χαμηλής συχνότητας αποτελεί σαφώς στρατηγική που θα μειώσει το φόρτο απάντησης και το κόστος και, επομένως, όχι μόνο θα επιτρέπεται αλλά και θα επιδιωχθεί ενεργητικά από τη Eurostat.

- **Η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό στατιστικό πρόγραμμα της περιόδου 2008-2012 θα προωθήσει τη χρήση διοικητικών στοιχείων για στατιστικούς σκοπούς, σε ορισμένες περιπτώσεις.**

2.2.3. Χρήση λογιστικών στοιχείων

Η άμεση χρήση τυποποιημένων λογιστικών στοιχείων μέσω ηλεκτρονικών εργαλείων αποτελεί άλλη μία πολλά υποσχόμενη εξέλιξη. Τα στοιχεία λαμβάνονται άμεσα από τους λογαριασμούς της επιχείρησης χωρίς ειδικό ερωτηματολόγιο. Τα λογιστικά στοιχεία μπορούν να συμπληρώνονται με μικρές έρευνες όπως και στην περίπτωση των διοικητικών στοιχείων. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει τα κράτη μέλη ευθυγραμμίζοντας τους ορισμούς στις νομικές πράξεις με εκείνους στα λογιστικά πρότυπα, αναπτύσσοντας τα απαραίτητα ηλεκτρονικά εργαλεία και επινοώντας μεθόδους για στοχοθετημένες συμπληρωματικές μελέτες και αντίστοιχες τεχνικές εκτίμησης.

2.2.4. Στατιστικές επιχειρήσεων με τη μέθοδο της αποθήκευσης στοιχείων

Η πλήρης ενοποίηση όλων των συνόλων στοιχείων σε μικροοικονομικό επίπεδο θα διευκόλυνε σημαντικά τη χρησιμοποίηση και επαναχρησιμοποίηση των διαθέσιμων στοιχείων. Οι πληροφορίες θα συλλέγονταν μόνο μία φορά και θα επαναχρησιμοποιούνταν για διάφορες έρευνες. Αυτό όχι μόνο θα μείωνε το φόρτο, αλλά και θα καθιστούσε τα σύνολα στοιχείων πιο χρήσιμα. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη επιτύχει σημαντικό βαθμό ενοποίησης, αλλά χρειάζονται πολλές προσπάθειες ακόμα μέχρι να εφαρμοστούν πλήρως τα συστήματα αυτά. Η Επιτροπή έχει πρόσβαση μόνο σε περιορισμένα σύνολα στοιχείων σε μικροοικονομικό επίπεδο, γεγονός που εμποδίζει την επαναχρησιμοποίηση των πληροφοριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι ομάδες επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αρκετά κράτη μέλη απαιτούν επίσης την κατάρτιση από την Επιτροπή ενοποιημένων συνόλων στοιχείων σε ομαδικό επίπεδο.

Τα μητρώα επιχειρήσεων βρίσκονται στον πυρήνα οποιουδήποτε παρόμοιου συστήματος, άρα είναι απαραίτητη η πλήρης εφαρμογή του νέου κανονισμού για τα επιχειρηματικά μητρώα. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει επίσης τα κράτη μέλη αναπτύσσοντας εργαλεία και μεθόδους για την πλήρη ενοποίηση των συνόλων στοιχείων.

- **Η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό στατιστικό πρόγραμμα της περιόδου 2008-2012 θα προωθήσει τη διαθεσιμότητα και χρήση μικροοικονομικών στοιχείων.**
- **Η Eurostat θα ενισχύσει την ανάπτυξη νέας διαδικασίας για τη σύνδεση των υφιστάμενων μικροοικονομικών στοιχείων ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματικότερη χρήση τους.**

2.2.5. Διαφοροποίηση των απαιτήσεων

Η διαφοροποίηση των απαιτήσεων ανάλογα με τη στάθμιση των χωρών στα στατιστικά συγκεντρωτικά στοιχεία θα μείωνε σημαντικά το φόρτο για τις επιχειρήσεις και το κόστος για ορισμένες εθνικές αρχές, ενώ, ταυτόχρονα, θα βελτίωνε την επικαιρότητα των συγκεντρωτικών στοιχείων της ΕΕ. Θα έπρεπε να χρησιμοποιείται σε μεγαλύτερο βαθμό.

2.2.6. Χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και μεθοδολογικής καινοτομίας

Ως περαιτέρω βήμα στο υπό εξέλιξη έργο για τη χρήση λογιστικών στοιχείων των επιχειρήσεων για στατιστικούς σκοπούς (βλέπε τμήμα 2.2.3), η Eurostat εξετάζει μαζί με τα κράτη μέλη τη δυνατότητα εφαρμογής του ηλεκτρονικού μορφότυπου XBRL (eXtensible Business Reporting Language). Καθώς οι επιχειρήσεις αρχίζουν να υιοθετούν το XBRL για

την υποβολή των λογαριασμών τους, οι στατιστικές υπηρεσίες θα μπορούσαν να λαμβάνουν στατιστικές αυτόματα από τα λογιστικά στοιχεία σε μορφότυπο XBRL. Για το σκοπό αυτό, συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας στην οποία συμμετέχουν αρκετές εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και κεντρικές τράπεζες και ξεκίνησε η τεχνική ανάπτυξη.

Η Eurostat συνεργάζεται επίσης ενεργητικά με την Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη με σκοπό τη βελτίωση των μέσων αυτόματης συλλογής ανεπεξέργαστων στοιχείων από τις επιχειρήσεις.

Η Eurostat χρηματοδοτεί επίσης, μαζί με άλλους διεθνείς οργανισμούς, την ανάπτυξη και προώθηση του μορφότυπου ανταλλαγής στατιστικών στοιχείων και μεταδεδομένων (SDMX), που έχει καθεστώς προτύπου ISO. Το πρότυπο που βασίζεται στο XML επιτρέπει την ηλεκτρονική διαβίβαση στατιστικών στοιχείων και μεταδεδομένων μεταξύ των υπηρεσιών και προς τους χρήστες. Τα πρότυπα SDMX θα βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να έχουν κάποιο κέρδος από τις πληροφορίες που παρέχουν στις στατιστικές αρχές.

Θα προωθηθεί επίσης η μεθοδολογική έρευνα προκειμένου να μειωθεί ο φόρτος απάντησης. Αυτή θα προωθηθεί μέσω του έβδομου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα (FP7).

- **Πρόταση για την εφαρμογή του μορφότυπου ανταλλαγής στατιστικών στοιχείων και μεταδεδομένων (SDMX) σε συγκεκριμένους στατιστικούς τομείς θα υποβληθεί στα κράτη μέλη κατά το πρώτο εξάμηνο του 2007.**
- **Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την έρευνα στις επίσημες στατιστικές στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα (FP7), που θα δρομολογηθεί στις αρχές του 2007, θα περιλαμβάνει τη μέτρηση και τη μείωση του φόρτου απάντησης ως πιθανό αντικείμενο.**

3. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ

Ένα ακόμα βασικό στοιχείο της διαδικασίας απλούστευσης είναι ο καλύτερος καθορισμός των στατιστικών προτεραιοτήτων. Η εκτίμηση της συνάφειας και της χρησιμότητας των στατιστικών για τις πολιτικές της ΕΕ αποτελεί κρίσιμο βήμα για την επιλογή τομέων προτεραιότητας για απλούστευση.

3.1. Πρακτική εφαρμογή των αρχών

Σύμφωνα με τις σχετικές αρχές του κώδικα ορθής πρακτικής, η ανακοίνωση της 25ης Μαΐου 2005 καθόρισε τρεις πρωταρχικές κατευθυντήριες αρχές για τον καθορισμό των στατιστικών προτεραιοτήτων:

- Η πρώτη αφορά τις **ανάγκες των χρηστών και το όφελος για τις ευρωπαϊκές στατιστικές** – κυρίως λόγω της συνάφειάς τους για τη χάραξη πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Η δεύτερη αφορά την **αξιολόγηση της οικονομικής επιβάρυνσης** για τα κράτη μέλη, τους ερωτηθέντες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την παραγωγή κοινοτικών στατιστικών.
- Η τρίτη κατηγορία καλύπτει «**ειδικά ζητήματα**» που έχουν σημασία για την αποδοτικότητα κόστους των επίσημων στατιστικών, όπως η αντιστάθμιση μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών της στατιστικής ποιότητας (π.χ. «ακρίβεια» και «λεπτομέρεια» αντί

«επικαιρότητα»), και δυνατότητες για ευέλικτες υποχρεώσεις αναφοράς που θα επικεντρώνονται στις βασικές ευρωπαϊκές ανάγκες.

Βάσει των αρχών αυτών, αναπτύχθηκε μια συνδυασμένη ποιοτική και ποσοτική μέθοδος αξιολόγησης της αποδοτικότητας κόστους, σε συνεργασία με τις στατιστικές αρχές των κρατών μελών, και δοκιμάστηκε για επιλεγμένους τομείς (στατιστικές μεταφορών και αλλοδαπών θυγατρικών εταιρειών), σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές και τους χρήστες των στατιστικών σε κοινοτικό επίπεδο. Η μέθοδος, η οποία αναπτύχθηκε με βάση τις ίδιες αρχές και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκαν σε άλλα παρόμοια προγράμματα (μοντέλο καθαρού κόστους της ΕΕ ή μοντέλο τυπικού κόστους σε ορισμένα κράτη μέλη), και τα αποτελέσματα των δοκιμών αξιολογήθηκαν θετικά από τις εθνικές στατιστικές αρχές.

Η Επιτροπή (Eurostat) και οι εθνικές στατιστικές αρχές των κρατών μελών που είναι οι συνιδιοκτήτες της μεθόδου συμφώνησαν να τη βελτιώνουν διαρκώς για να επιτύχουν τη σωστή ισορροπία ανάμεσα, αφενός, στην απλότητα και το εύχρηστο των αναλύσεων και, αφετέρου, στη λεπτομέρεια και την ακρίβεια κατά τη βελτιστοποίηση των απαιτήσεων για την αποδοτικότητα κόστους.

3.2. Πρακτική εφαρμογή της μεθόδου

Όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 8 Νοεμβρίου 2005, η μέθοδος εντάσσεται πλέον στην προσεχή πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές στατιστικό πρόγραμμα 2008-2012. Θα χρησιμεύσει ως κοινό εργαλείο για δομημένες, συστηματικές και διαφανείς αναλύσεις που θα υποστηρίζουν τις πολιτικές επιλογές. Η μέθοδος εξασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή των αρμόδιων εθνικών αρχών στην εκτίμηση του συνολικού κόστους για τα κράτη μέλη και τους ερωτηθέντες, σύμφωνα με τις αρχές του μοντέλου καθαρού διοικητικού κόστους της ΕΕ, και για την Επιτροπή. Εξασφαλίζει επίσης την ενεργητική συμμετοχή των χρηστών των στατιστικών στην εκτίμηση του οφέλους των στατιστικών, ιδίως τη συνάφεια και τη χρησιμότητά τους για τις πολιτικές της ΕΕ. Από την άποψη αυτή πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους τομείς στους οποίους η Κοινότητα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα σε σύγκριση με τους τομείς στους οποίους η αρμοδιότητα είναι κοινή.

Η υποστήριξη της παραγωγής (εθνικών και) κοινοτικών στατιστικών ευθύνεται για μικρό μόνο μέρος του συνολικού διοικητικού φόρτου των επιχειρήσεων και, ιδίως, των ΜΜΕ. Όμως ο φόρτος δίνει την εντύπωση ότι είναι πολύ μεγαλύτερος. Σε κοινοτικό επίπεδο, η Επιτροπή εξακολουθεί να αναζητά τρόπους για να συμβάλει στη γενική προσπάθεια μείωσης του φόρτου αυτού. Συνεπώς, προτείνεται η διαρκής εφαρμογή της μεθόδου για:

- i) νέες στατιστικές δραστηριότητες που έχουν σημαντικό αντίκτυπο όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους για τους ερωτηθέντες, και
- ii) τις υφιστάμενες απαιτήσεις για στατιστικές,

ώστε σταδιακά να γίνει πιο ισορροπημένο το στατιστικό πρόγραμμα. Λαμβανομένης υπόψη της δικτυακής οργάνωσης του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος και του γεγονότος ότι λειτουργεί βάσει της αρχής της επικουρικότητας, όμως, αυτό θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο με σημαντική επένδυση από τα κράτη μέλη. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν αξιόπιστα στοιχεία σχετικά το κόστος που συνδέεται άμεσα με τις κοινοτικές ανάγκες για παραγωγή στατιστικών.

- Όλα τα νέα στατιστικά σχέδια που ενδέχεται να επιβαρύνουν με σημαντικό επιπλέον φόρτο τους παρόχους στοιχείων, ιδίως τις επιχειρήσεις, θα υποβάλλονται σε ανάλυση κόστους-οφέλους πριν εφαρμοστούν.
- Όλοι οι τομείς που καλύπτονται από το επόμενο πολυετές στατιστικό πρόγραμμα (2008-2012) θα υποβληθούν σε ανάλυση κόστους-οφέλους έως το τέλος του προγράμματος.

4. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η διαδικασία καθορισμού των στατιστικών προγραμμάτων της Επιτροπής αναπροσαρμόζεται προκειμένου να επιδιώξει περισσότερους στόχους που θα μειώσουν το κόστος για τα κράτη μέλη και τους ερωτηθέντες. Το πρόγραμμα θα συμπεριλάβει τώρα το σχεδιασμό της επανεξέτασης των υφιστάμενων τομέων, ενώ θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στο θέμα του καθορισμού προτεραιοτήτων στις ετήσιες συζητήσεις με τους χρήστες. Στο πλαίσιο αυτό, εκτός από το συνεχή διάλογο με τους χρήστες της Επιτροπής, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη συμμετοχή της αναθεωρημένης ευρωπαϊκής συμβουλευτικής επιτροπής στατιστικής πληροφόρησης στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα (CEIES)⁵, που θα επικουρεί το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή εξασφαλίζοντας ότι οι απαιτήσεις των χρηστών και το κόστος που επιβαρύνει τους παρόχους και παραγωγούς των πληροφοριών λαμβάνονται υπόψη κατά το συντονισμό των στρατηγικών στόχων και προτεραιοτήτων της κοινοτικής πολιτικής για τα στατιστικά στοιχεία.

Επιπλέον, οι τρέχουσες συζητήσεις με τα κράτη μέλη για την αναθεώρηση του βασικού νομικού πλαισίου για τις κοινοτικές στατιστικές (ιδίως του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 322/97 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1997, σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές⁶) αποτελούν ευκαιρία για τη διερεύνηση τρόπων μεγαλύτερης συμμετοχής των ΕΣΥ στο περιεχόμενο των στατιστικών προγραμμάτων.

- Πρόταση αναθεώρησης της CEIES εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 3 Νοεμβρίου 2006.
- Κατά την αναθεώρηση του βασικού νομικού πλαισίου για τις κοινοτικές στατιστικές θα εξεταστούν τρόποι στενότερης συμμετοχής των ΕΣΥ στο περιεχόμενο των στατιστικών προγραμμάτων της Επιτροπής

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Για την αποτελεσματική οικονομική διακυβέρνηση και για τη χάραξη πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, χρειάζονται στατιστικές υψηλής ποιότητας. Αυτό συνάδει με τη διαρκή προσήλωση στις αρχές της βελτίωσης της νομοθεσίας συνολικά, συμπεριλαμβανομένης της απλούστευσης, που αποτελεί επίσης σημαντικό στοιχείο της νέας εταιρικής σχέσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση που δρομολογήθηκε το 2005.

Οι ενέργειες που παρουσίασε η Επιτροπή στην παρούσα ανακοίνωση ανταποκρίνονται σε αυτή τη γενική στρατηγική που αποσκοπεί στη βελτίωση του κανονιστικού και διοικητικού

⁵ [COM/2006/653/τελικό](#)

⁶ ΕΕ L 52 της 22.2.1997, σ. 1-7.

περιβάλλοντος και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Στο στατιστικό τομέα η Επιτροπή αναγνωρίζει την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι οι κοινοτικές στατιστικές συμβαδίζουν με τις νέες ανάγκες πολιτικής, ενώ ότι οι απαιτήσεις που έχουν φθίνουσα ή μικρή σημασία για την πολιτική θα μειωθούν. Η Επιτροπή έχει δεσμευθεί να αξιολογεί συστηματικά την αποδοτικότητα κόστους των νέων και υφιστάμενων απαιτήσεων με βάση τις πρωταρχικές κατευθυντήριες αρχές. Τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις όλων των νέων νομοθετικών προτάσεων θα εξακολουθήσουν να αξιολογούνται συστηματικά και οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες θα ενημερώνονται για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Η Επιτροπή προσβλέπει στη στενή συνεργασία των κρατών μελών και των τελικών χρηστών των κοινοτικών στατιστικών σε όλα αυτά τα θέματα. Η δέσμευση τους θα εξασφαλίσει την πραγματοποίηση των φιλοδοξιών της στον εν λόγω τομέα.

Η εξισορρόπηση των απαιτήσεων και των πόρων δεν μπορεί να επιτευχθεί μονομιάς. Απαιτούνται διαρκείς προσπάθειες καθώς και δέσμη εργαλείων τα οποία θα χρησιμοποιηθούν σε ένα στρατηγικό πλαίσιο που να αντανάκλα την αυξημένη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος συνολικά σε καλύτερες στατιστικές στην υπηρεσία των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ενέργειες και τα εργαλεία που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση ενσωματώθηκαν στο προσεχές πολυετές κοινοτικό στατιστικό πρόγραμμα.

Έχοντας υπόψη την ανάγκη κοινής δέσμευσης για τον καθορισμό προτεραιοτήτων, την απλούστευση και τη μείωση του φόρτου απάντησης στον τομέα των κοινοτικών στατιστικών, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να υποστηρίξουν την προτεινόμενη δράση και να ενισχύσουν, μελλοντικά, τις διάφορες πρωτοβουλίες για την υλοποίησή της.